

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-4-4 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 14-07/149-64
Karar Tarihi : 19.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Dr. Ali Fuat KOÇ, Kasım ŞENGÜL

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Fibabanka A.Ş.
Emirhan Cad. Barbaros Plaza İş Merkezi No:113 34349 Dikilitaş
Beşiktaş/İstanbul
- Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Nispetiye Mah. Aytar Cad. No:2 34340 Levent Beşiktaş/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Fibabanka A.Ş. arasında akdedilen Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.01.2014 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 14.02.2014 tarih ve 2014-4-4/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildiri yapılan Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi (Sözleşme)'ne 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde muafiyet tanınmasında sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

(4) Bildirimin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarları "çok markalı kredi kartları ihracı pazarı (issuing)" ve "üye işyeri edinme pazarı (acquiring)"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirimin Konusu

(5) Bildirim Formu'nda yer alan ifadelere göre, Sözleşme ile Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ)'nin uluslararası kart kuruluşları ile imzalamış olduğu lisans sözleşmeleri çerçevesinde çıkartmakta olduğu ve işyerlerinden taksitli mal ve hizmet satın alma, alışverişlerde para yerine kullanılabilen ödül (bonus) kazanma, kazanılan bonusları uygulamaya dahil işyerlerinde mal ve hizmet satın almak için kullanma imkanları tanıyan, GARANTİ tarafından kurulan ve işletilen Bonus Kredi Kartı programının ve bu programın parçalarının, Fibabanka A.Ş. (FİBABANKA) tarafından da kullanılabilmesi ve bu kullanım esnasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin, uygulama esaslarının, hizmet standartlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

(6) İlgili formda, Sözleşme'ye konu uygulamanın, GARANTİ'nin kurmuş olduğu ve sekiz üyesi bulunan Bonus Kredi Kartı Platformu'na FİBABANKA'nın da dâhil edilmesi amacını taşıdığı, bu amaç doğrultusunda Sözleşme'de söz konusu programın bütünlüğünün sağlanması ve Garanti Bankası'nın bugüne kadar oluşturduğu marka standartları ve teknik standartların

14-07/149-64

korunması ve kart hamilerine verilecek hizmetin asgari seviyesinin belirlenmesi amacıyla birtakım ilkelerin düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca bu düzenlemelerin tarafların ticari özgürlüklerini kısıtlamadığı, tarafların Bonus Kredi Kartı Programı'nın işletimi ile ilgili olarak alacakları kararların ve yapacakları uygulamaların, her bir tarafa ait Bonus Kart hamileri arasında ayırım yapılmaması, özellikle tüketici yararı ve mevcut marka standartları ile teknik standartların korunması amacıyla belli standartlara bağlama amacını taşıdığı ifade edilmiştir.

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (7) Aynı piyasada faaliyet gösteren, birbirine rakip iki teşebbüsün aralarında yaptığı bildirim konu Sözleşme'nin kapsamı ve uygulama esaslarını düzenleyen 5. maddesinde yer alan; FİBABANKA tarafından Bonus Kredi Kartı hamilerine yönelik yapılacak kampanyalar, reklam ve tanıtım faaliyetleri ile verilecek bonus oranlarına kısıtlamalar getirilmesi; ayrıca kart uygulamaları, müşterilere verilecek bonuslar ve sağlanacak avantajların sahip olacağı özelliklerin tespit edilmesinin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu görülmektedir. Bu nedenlerle ilgili Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. madde yasağına tabi olacağı; dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olamayacağı kanaatine varılmıştır.

G.3.2. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

- (8) 2002/2 Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, *"Rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz..."* hükmü bulunmaktadır.
- (9) GARANTİ ve FİBABANKA; bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarları olarak belirlenen çok markalı kredi kartları ihracı ve üye işyeri edinme pazarlarında birbirlerine rakip olduklarından, Sözleşme'nin anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanması mümkün değildir.

G.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (10) Menfi tespit alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanamadığı tespit edilen Sözleşme'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen iki olumlu iki olumsuz koşulu birlikte sağlaması gerekmektedir. Aşağıda, bu koşullar kapsamında değerlendirme yapılmıştır:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (11) Yapılan bildirimde de belirtildiği üzere, kredi kartlarının taksit/ödül imkanlarının kullanılabilmesi için kart çıkaran banka ile üye işyeri anlaşması yapan bankanın aynı olması gerekmektedir. Dosya konusu Sözleşme ile çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı FİBABANKA'nın kredi kartı kullanıcılarının kullanımına açılmıştır. Bu yolla FİBABANKA yeni bir yaygın üye işyeri ağı oluşturmaya gerek kalmaksızın GARANTİ, TEB, Şekerbank, ING Bank, Eurobank Tekfen, Alternatifbank ve Denizbank'ın oluşturduğu mevcut üye işyeri ağına ihraç ettiği kartları kullandırma imkânına sahip olacaktır. FİBABANKA böylelikle yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi mevcut üye işyeri ağından faydalanarak güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırma imkânına kavuşacaktır. Bunun yanı sıra genişleyen üye işyeri ağı sayesinde daha kolay müşteri çekebilecek ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artıracaktır.
- (12) Diğer yandan, sözleşmeye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu Sözleşme dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve

14-07/149-64

iyileşme sağlanması amacıyla da hizmet etmektedir. FİBABANKA altyapı yatırımlarını artırmak yerine Bonus'un mevcut geniş ağından faydalanabilecek; yeni POS terminali yatırım, bakım ve onarım maliyeti üstlenmeyecek, bu terminallerin yönetimi için gerekli insan kaynağı maliyetine maruz kalmayacak ve mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet gösterecektir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte bir bakıma FİBABANKA'nın ölçek ekonomisinden faydalanması söz konusu olacaktır. Bunun yanı sıra güçlü bir marka yaratmanın gerektirdiği reklam, müşteri memnuniyeti, ilişki yönetimi yatırımlarından çok büyük ölçüde tasarruf sağlayacaktır. Böylece FİBABANKA müşterileri açısından bankacılık hizmetlerinin önemli parçalarından biri olan kredi kartları pazarında hizmet alımında iyileşme sağlanması söz konusu olacaktır.

- (13) Ayrı POS cihazı yerleştirilmesi bankalar açısından maliyeti artıran bir unsur olduğu gibi, bu maliyetin takas komisyonuna yansıtılması sonucunda ekonominin geneline de bir maliyet yüklenmektedir. Zira bankaların POS cihazı yerleştirmek için katlandıkları maliyetleri bankalar arası işlemlerde uygulanacak takas komisyonuna yansıttıkları bilinmektedir. İhraççı banka tarafından kabulcü bankadan alınan takas komisyonu kabulcünün bunu üye işyerine; üye işyerinin de bunu fiyatlar yoluyla tüketiciye yansıtmasıyla ekonominin bütünü açısından bir maliyet haline gelmektedir. Söz konusu işbirliği bu anlamda taraf bankalara bir maliyet avantajı sunacak ve bankaların kaynaklarını daha etkin bir şekilde kullanmalarına olanak tanıyacaktır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (14) İncelenen dosya bakımından, tüketici yararı açısından ilk olarak FİBABANKA müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişimler değerlendirilmelidir. Bu bağlamda incelemeye konu anlaşma vasıtasıyla kredi kartları pazarında FİBABANKA kredi kartı hamillerinin çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus'un sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sağlanmış olmaktadır. Bu açıdan, FİBABANKA müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dâhil olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından dikkate değer bir husustur.
- (15) Bunun yanı sıra, FİBABANKA Sözleşme ile sağladığı yatırım, maliyet, fiyat, insan kaynağı avantajlarını daha iyi hizmet sunabilmek için diğer hizmetlere ayırabilecek ve kart hamilleri bundan etkin hizmet almak ve bu hizmeti, düşen maliyetler sayesinde ucuza almak imkanına sahip olabilecektir. Ayrıca FİBABANKA müşterileri için ürün çeşitliliği artacak, ürüne daha kolay ulaşabilme imkanı sağlanabilecektir.
- (16) Diğer taraftan, kredi kartı pazarı çift taraflı pazar özelliğindedir ve bu pazarlarda bir arz edici tarafından sunulan aynı ürüne karşı birbirini etkileyen iki farklı talep söz konusudur. Bunlardan ilki kart kullanıcının talebi, ikincisi ise üye işyerinin talebidir. Kart kullanıcıları bakımından kredi kartı ne kadar çok üye işyerine sahipse karta olan talep o oranda artmaktadır. Aynı şekilde bir kredi kartı ne kadar çok tüketici tarafından kullanılmaktaysa üye işyerlerinin o kredi kartının POS'unu yerleştirmek konusundaki saikleri artacaktır. Kart kullanıcıları ve üye işyerleri arasındaki bu pozitif dışsallık nedeniyle, tüketici boyutundaki bir fayda artışının diğer bir tüketici grubu olan üye işyerine yansması söz konusudur. Dolayısıyla birleşme ile gelen pazar payı artışıyla daha fazla tüketicinin fayda görmesi muafiyetin ilgili şartının karşılanması açısından önemlidir.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (17) Söz konusu Sözleşme ile taraflara, Bonus programının bütünlüğünün ve "Bonus" markası ile verilen hizmetin standardının korunması amacıyla, tarafların kendi programlarına üye olan program üyeleri, kart hamilleri ve kart uygulamalarına getirilmiş olanlar hariç olmak üzere,

14-07/149-64

kredi kartı ve üye işyeri pazarlamasında bir sınırlama getirilmemektedir.

- (18) Öte yandan, dosya mevcudu bilgilerden FİBABANKA'nın pazar payının ihmal edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Buna göre bildirimle ilgili işlem ile GARANTİ'nin ilgili pazarlardaki payları değişmeyeceğinden, ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabet ortadan kalkmayacaktır.
- (19) İlgili pazarda benzer anlaşmalar 2002 yılından beri yapılmakta olup, hâlihazırda pazardaki rekabet, irili ufaklı bankaların birbirleriyle olan asimetrik ve cılız rekabetinden çıkıp, pazarda öne çıkan World, Bonus, Axess, Advantage, Maximum gibi kart sistemleri arasındaki rekabete dönüşme sürecini tamamlamaktadır. Küçük ölçekli bankalar ise bu tür anlaşmalar sayesinde sürece dâhil olmak imkanına kavuşmaktadır. Kurulumuz tarafından her zaman mercek altına alınması ve sonlandırılması mümkün olan bu tür geçici anlaşmaların bir diğer olumlu etkisi ise, eskiden büyük bankaların tayin ettiği rekabet şartlarında pazarda tutunmaya çalışan küçük ölçekli bankaların, anılan süreçte kart sayılarını ve üye işyerlerini artırarak güçlenme imkanı bulacak olmasıdır.
- (20) Sonuç olarak bildirimle ilgili anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı değerlendirilmesine ulaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- (21) Bildirimde Formu'na göre, Sözleşme ile amaçlanan teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcılarının sayısını artırmak ve bu yolla rakipler ile daha etkin rekabet edebilmektir. Anılan Sözleşme'nin bu doğrultuda hazırlandığı ve rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayıcı herhangi bir hükme yer verilmediği anlaşılmaktadır.
- (22) Bunun yanı sıra bildirimde, Sözleşme'de yer alan uygulama esasları, hizmet standartları, iletişim ve marka standartlarına ilişkin hükümlerin GARANTİ'nin marka imajının korunması amacıyla kaleme alındığı, bu hükümlerde yer alan kısıtlamaların ortaya çıkan yararlarla kıyaslandığında, Sözleşme'nin rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmadığı sonucuna ulaşılabacağı ifade edilmiştir.
- (23) Diğer taraftan kredi kartları pazarında tüketicilerin birden fazla karta sahip oldukları ve taksit oranı ve ödüller açısından en uygun bankanın kredi kartını kullanabildikleri belirtilmiş, bu nedenle rekabetçi yapıya sahip pazarda tüketiciye sağlanan hizmet, iletişim ve marka standartlarının korunmasının büyük önem arz ettiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, Sözleşme'de tarafların Bonus Kredi Kartı Programı dışında, müşterilerine sunabilecekleri diğer özel avantajlar konusunda herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığı vurgulanmıştır.
- (24) Bu çerçevede söz konusu sözleşmelerde yer alan kısıtlamaların rekabeti zorunlu olandan fazla sınırlamadığı görülmektedir.
- (25) Sonuç olarak, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulları sağlayan bildirimle ilgili Sözleşme'ye muafiyet tanınması gerektiği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (26) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
- 1) Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Fibabanka A.Ş. arasında 01.04.2013 tarihinde akdedilen "Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
 - 2) Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Fibabanka A.Ş.'nin birbirine rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,

14-07/149-64

3) Bununla birlikte bildirim konusu sözleşmeye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartların tamamını karşılaması nedeniyle muafiyet tanınmasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.